No. 11. ANNO 1850. ARNHEMSCHE COURANT. Woensdag 16 Januari.

Het Koninklijk Nederlandsch Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone Kunsten.

Op het vijfde hoofdstuk der begrooting (Binnenlandsche Zaken) stuit men, onder de afdeeling *Kunsten en Wetenschappen*, op eene paragraaph ten opschrift voerende: *Subsidie aan het Koninklijk Nederlandsch Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone Kunsten, alsmede onderhoud van het lokaal*, *f* 7500. Natuurlijk vraagt men zich, bij het zien van dezen post, af: zijn die *f* 7500 goed besteed? Is deze onderstand, door de natie aan een hulpbehoevend genootschap verstrekt, eene uitgaaf van algemeen nut? is zij vruchtbaar? Is het inderdaad de *wetenschap*, is het de *letterkunde*, zijn het de *schoone kunsten*, die door deze *f* 7500 gevoed worden, of strekt de subsidie slechts, om de ijdelheid van eenige heeren te streelen, die, als de pairs der wetenschap en de magnaten der kunst, in dit litterarisch-artistisch Hoogerhuis zitting hebben?

Te vragen, wat het Koninklijk Nederlandsch Instituut voor de wetenschap, de letterkunde en de schoone kunsten *doet*, of wat het Koninklijk Nederlandsch Instituut voor de wetenschap, de letterkunde en de schoone kunsten *gedaan heeft*, zou gerekend kunnen worden te zijn, een onbescheiden dringen in de familie-geheimen van het genootschap. Dit zijn van die intime bijzonderheden, die alleen aan de vrienden bekend zijn. Wij herinneren ons echter, dat het Koninklijk Nederlandsch Instituut eens eene nuttige daad gedaan heeft: het heeft namelijk eens een zuiverings-comité ingesteld tot opsporing en te-regt-stelling van al die verdachte, on-Hollandsche Handelsbladsche woorden en uitdrukkingen, die, sints jaar en dag, onze letterkunde verpesten en onze oude goed-Hollandsche verdringen. Al dat vreemde gespuis, dat, in *opvallend* toenemende verhouding, zich schaamteloos tot in onze deftigste kringen indringt en nestelt, zou met schande weder over de grenzen teruggejaagd worden. Maar of aan het comité de moed, om dezen Augias-stal te reinigen, ontzonk, of, om welke reden ook, het comité schijnt zijne executiën gestaakt te hebben, en echter, wij zeggen het *onomwonden* (1), er zullen nog duizenden aan galg en rad moeten gebragt worden, eer wij van den overlast van al dat vagebonden- en landloopers-gespuis bevrijd zijn. Maar daarvoor trekt het instituut toch geene *f* 7500?

Waarom dan *f* 7500 aan het Koninklijk Nederlandsch Instituut tot onderstand gegeven? De toelichting van den minister op deze paragraaph maakt ons niet veel wijzer. »Wat het »Koninklijk Nederlandsch Instituut »van Wetenschappen, Letterkunde en »Schoone Kunsten betreft," zegt de toelichting, »zoo de bewering van dit »ligchaam juist is, dat *f* 6000 een on»toereikend levensonderhoud zijn, wa»re de voorgedragen uitgave, daar zij »toch het doel niet zou treffen, inder»daad verkwisting. Welligt kan ech»ter de strijd tusschen die instelling »en het gouvernement worden opge»lost door eene vereenvoudigde orga»nisatie van dat ligchaam, waardoor »het als adviserend wetenschappelijk »collegie ter dienst van het gouver»nement, en als schakel van gemeen»schap met buitenlandsche inrigtingen »van gelijken aard, wierd behouden, »zonder meer dan *f* 5000 of *f* 6000 te »kosten. Het gouvernement wenscht, »tot verwezenlijking van zulk een plan, »het Instituut bereid te vinden." De *f* 7500 schijnen dus aan het Instituut slechts te zijn gegeven, op belofte van beterschap; aan het Instituut niet zoo als het *is*, maar zoo als het *behoort* te zijn. Wij erkennen, dat wij altijd huiverig zijn, dergelijke wissels op de toekomst te escompteren en dat, naar ons gevoelen, voor de *f* 7500 geene voldoende waarde in rekening is.

Het Koninklijk Nederlandsch Instituut kan, volgens zijne eigene bekentenis, zonder *f* 6000 onderstand niet leven. Dit bewijst, dat het instituut bij het publiek zeer weinig crediet geniet. Maar is dit genoegzame grond om van de landskas *f* 7500 af te nemen, ten einde deze kwijnende instelling op de been te houden? Hoevele andere nuttige genootschappen moeten te niet gaan, omdat zij hunne uitgaven niet dekken kunnen, zonder dat iemand er aan denkt de gelden der natie tot hun behoud te koste te leggen. Zelfs de goudmijnen van Californië zouden niet toereiken, wilde men, niet eens *alle* instellingen, maar alleen *die* instellingen ondersteunen, die zich een nuttig doel voor oogen stellen, doch dat zij, door beperktheid van middelen, niet bereiken kunnen. De schatkist is geene diaconie- of armenkas, die verpligt is aalmoezen te geven of bedeeling te doen aan alle verarmde en tot hulpbehoevendheid vervallene wetenschappelijke en letterkundige vereenigingen en genootschappen. Vrijheid van handel en wandel is het levens-element zoowel van wetenschap en kunst, als van handel en nijverheid. Ook hier behoort men geene beschermende regten te verleenen. Gelijk eene broeikas-industrie geene andere dan gekunstelde, fletsche, smakelooze vruchten, zonder kleur of geur, teelt, zoo geeft eveneens de broeikas-geleerdheid geene andere resultaten dan ziekelijke, kwijnende, bastaard-wetenschap en kunst. Juist die strijd en die worsteling, dat streven om alle beletselen en hinderpalen [illegible] weg te ruimen, bevordert de gezonde ontwikkeling en geeft kracht en leven. Concurrentie is eene voorwaarde van bestaan, zoowel bij de intellectuële als bij de materiële ontwikkeling. Die tegen de concurrentie niet bestand is, moet men laten zinken. Wanneer de vereeniging van de sommiteiten van wetenschap en kunst in een land, niet zooveel deelneming en ondersteuning bij het publiek vindt, dat zij zich geheel uit eigen middelen kan staande houden, is dit een bewijs, dat zij haar fonds van wetenschap verkeerd aanwendt. De subsidie zal niet baten, om het publiek te lokken; zij zal nadeel doen, omdat zij de vereeniging zal in staat stellen nog langer op den weg der impopulaire wijsheid voort te gaan; zij zal nadeel doen, omdat zij, door den prikkel der concurrentie en der noodzakelijkheid af te weren, inspanning en ontwikkeling van kracht verhindert. Eene vereeniging van wetenschap en kunst vindt bij een beschaafd publiek altijd ondersteuning, wanneer bij de vereeniging [illegible] slechts wetenschap en kunst op den voorgrond staan, wanneer de vereeniging is voor de wetenschap en voor de kunst en niet de wetenschap en de kunst het uithangbord en het voorwendsel voor de vereeniging. Wetenschappelijke mannen en mannen van de kunst ontstaan niet dan in een land, waar men de waarde van wetenschap en kunst beseft en waardeert. Vereenigingen van wetenschap en kunst zijn ondenkbaar zonder mannen van wetenschap en kunst. Het Nederlandsch Instituut *schept* geene wetenschap, geene letterkunde, geene schoone kunsten, het is er de *uitdrukking* van, het is, als het ware, tolk en orgaan van de wetenschap, van de letterkunde, van de schoone kunsten in Nederland. Kan nu deze vergadering van sommiteiten niet zooveel deelneming bij het publiek vinden om zich zelve te onderhouden, zoo is dit het bewijs, dat de instelling niet proefhoudend is. Zij moet dan zijn óf eene onwaarachtige vertegenwoordiging, óf zij is op eenen verkeerden weg. Is subsidie geven, onder zoodanige omstandigheden, iets anders, dan het stijven in de verkeerdheid, of eene premie schenken aan de ongeschiktheid?

Collegiën, als het Nederlandsch Instituut, zijn steeds in gevaar om, in plaats van *brandpunten* van wetenschap te zijn, te verbasteren in *doofpotten* van wetenschap. Elk lid — steeds eene sommiteit — stort zijn contingent van geleerdheid in het gemeenschappelijk fonds van wetenschap. Men maakt er een geestelijk communisme, een wetenschappelijk phalanstère van. Daar de individualiteit zich oplost in de gemeenschappelijkheid, verstompt de prikkel tot eigene werkzaamheid spoedig. Daarbij komt, dat men zich verbeeldt op den kruin des bergs gekomen te zijn. Al de wijsheid van alle vakken, die door het gansche land verspreid was, is hier in één punt zamengetrokken; al wat daarbuiten wijsheid heet, is contrabande, of althans verdachte waar. Zoolang het niet stempel en keur der vereeniging draagt, kan men er niet voor instaan. Gelijk alle monopolie is ook dat der wijsheid voor zijne bezitters eene gevaarlijke gaaf. Men sluimert zoo ligt, in het vertrouwen op den bijeengegaarden en goed verzekerden schat, in, en men bemerkt niet, dat in den slaap — men weet niet hoe — de schat ontvallen en in andere handen overgegaan is. Voeg hier nu nog bij, een subsidie, een beschermend regt der Instituuts-wijsheid, en er zouden bovennatuurlijke krachten noodig zijn, om, in strijd met zoovele zamenwerkende oorzaken tot onwetenschappelijkheid, echt wetenschappelijk, steeds strevende naar hooger, te blijven.

Wil men zich, tot onderling nut en vergenoegen, in wetenschappelijke, artistische en [illegible]

---

(1) Dit welluidend woord schijnt in de laatste dagen in den smaak te zijn gekomen. Het beteekent, zoo wij ons niet vergissen, *met geen garen er om-*

vereenigen, wil men zelfs, tot grooter nut en grooter vergenoegen, in ééne groote wetenschappelijke, artistische en letterkundige krans bijeenkomen, — wie zal het niet gaarne toejuichen? Maar past het aan de sommiteiten der wetenschap, der letterkunde en der schoone kunsten, zich, als kostgangers van een gesticht, van het geld der natie te laten alimenteren? Is het niet wetenschap en kunst vernederen, is het niet een onverdiende blaam op de Nederlandsche natie werpen, wanneer men beweert. dat geene goed georganiseerde vereeniging voor wetenschap en kunst in Nederland kan bestaan, zonder uit 's lands kas bedeeld en onderhouden te worden? Is het niet eene miskenning, is het niet, lijnregt tegen het doel van wetenschap en kunst in, handelen, wanneer men eene geleerde inrigting aldus afhankelijk maakt van het wisselend inzigt eens gouvernements? wanneer men zich aldus onder verpligting legt en wat men wanhoopt door eigen streven, eigene inspanning en eigene werkzaamheid te verkrijgen, als een aalmoes van de schatkist vraagt?

Zonder vrijheid bestaat geene gezonde ontwikkeling, noch in het materiële, noch in het intellectuële, en vrijheid wordt niet verworven dan ten koste van mededinging en strijd. Vrijheid moet ook in wetenschap en kunst de leuze zijn; gevoelt men zich te zwak om zich aan de mededinging te wagen, men blijve te huis; maar subsidiën in het wetenschappelijke zullen nooit iets meer doen dan premiën in het industriële; zij zullen den zwakken niet sterker maken, maar hem meer en meer vertroetelen; zij zullen kwijnende, teringachtige bastaard-vruchten kweeken, die toch nooit anders dan binnen de beschermende broei-kas zullen tieren.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 10 *jan.* Volgens officiëele opgaven omtrent het bedrag van het Grieksche leger, bestaat hetzelve uit 5500 soldaten en 1100 officieren. Daaronder is echter niet begrepen de zoogenaamde keurbende, welke 60 officieren en slechts 50 manschappen telt. De zeemagt bestaat uit 17 schepen, namelijk: 2 korvetten, 1 stoomboot, 1 brik en 13 kleinere vaartuigen. Het getal der officieren bij deze vloot bedraagt 429.

Berlijn, 12 *jan.* Men koestert de hoop, dat over de jongste Koninklijke voorstellen eene eervolle schikking tusschen de regering en de Kamers tot stand zal komen. Intusschen heeft de commissie der Eerste Kamer, na goedkeuring van eenige voorstellen, verworpen dat, betreffende de verantwoordelijkheid der ministers, enz. Op eenige andere der voorstellen heeft zij wijzigingen voorgedragen.

Morgen houdt de commissie weder eene bijeenkomst over dit onderwerp.

Men verzekert, dat men zich ten onregte verontrust heeft over de artikelen van het ministeriëele blad. Eenige mededeelingen (welke gestrekt hebben om de gemoederen eenigzins gerust te stellen) hadden deze anti-parlementaire taal uitgelokt. Maar indien de boodschap niet *en bloc* verworpen wordt, en uit de stemmingen der commissie blijkt reeds, dat dit het geval niet zal zijn, dan zal het ministerie de voorgestelde amendementen, welke aangenomen mogten worden, niet als votums van wantrouwen beschouwen en waarschijnlijk aan het bewind blijven.

Ook moet geenszins getwijfeld worden aan de eedsaflegging des Konings op de constitutie. Indien er zelfs geene schikking, betrekkelijk de boodschap, tot stand mogt komen, dan zal de Kroon plegtig zweren de constitutie van 5 december te handhaven en na te komen. En thans zou die constitutie aan de constitutionele partij welkom zijn. Daarbij wordt het pairschap uitgesloten. Dit weet men in de hooge kringen en daarom ben ik zeer geneigd te gelooven, dat allen gaarne de hand zullen leenen tot eene gunstige schikking.

Ik vermeen ook nog stellig, dat een doorluchtig persoon dezer dagen van het Erfurtsche parlement gesproken heeft, als van eene staatkundige noodwendigheid voor Pruisen. Dat parlement is echter onmogelijk zonder eene minnelijke oplossing der tegenwoordige crisis. Men ziet dus met belangstelling de debatten der Kamers te gemoet.

Keulen, 13 *jan.* Den 8sten dezer werden te Brieg 61, tot langdurige, gedeeltelijk tot levenslange gevangenis veroordeelde misdadigers, door middel van den spoorweg naar de gevangenis te Moabit vervoerd. In een der waggons bevonden zich de veteranen van het tuchthuis. Een onder hen, sedert 1816 een bewoner van den kerker, diende in den oorlog voor de onafhankelijkheid en vermoordde, toen hij zijn afscheid bekwam, op weg naar huis, een boer, om zich van 800 th. meester te maken. Een wreede luim van het noodlot schonk hem, nadat hij reeds eenige jaren in zijne gevangenis had doorgebragt, een vermogen van ruim 100,000 th. De ongelukkige verhaalt nu met zekere zelfvoldoening, dat hij alle processen over deze erfenis gewonnen heeft. Een blinde grijsaard heeft zijne plaats naast hem. De misdaad van dezen bestaat daarin, dat hij een huis van correctie, waarin hij gedetineerd was, in brand stak. Ook de beruchte roover *Schneider*, weleer de schrik van den kreits Strehlen, was op dien trein. Men telde onder de gevangenen menschen, die nooit iets van een spoorweg gehoord hadden en alzoo volkomen onbekend waren met dit middel van vervoer. De oude habitués van het tuchthuis hadden met smart hun verblijf, waaraan zij sedert zoovele jaren gewoon geworden waren, verlaten, doch hoopten nu, dat het doel hunner reis met het bekomen eener gratie in verband stond. Zij zouden anders te moede geweest zijn, indien zij geweten hadden, dat hen eene eenzame opsluiting wachtte.

— Bij gelegenheid van de aanstaande bijeenroeping van het parlement te Erfurt, zijn de volgende herinneringen niet van belang ontbloot: In het jaar 932 werd, onder Keizer *Hendrik I* eene kerkvergadering te Erfurt gehouden, waarop bijna alle Duitsche prelaten verschenen. In het jaar 935 had er, onder denzelfden Keizer, eene rijksvergadering plaats, waarop deszelfs zoon, *Otto de Groote*, door de vorsten tot zijn opvolger gekozen werd. Door den Aartsbisschop *Siegfried* werden in 1073 en 1074 te Erfurt twee synoden gehouden, terwijl Keizer *Frederik Roodbaard* in die stad tweemalen, en wel in de jaren 1170 en 1180 het Kersfeest vierde.

Op den rijksdag, die hier in november 1181 gehouden werd, wierp zich de magtigste der Duitsche vorsten, *Hendrik de Leeuw*, hertog der Saksers en Beijeren, aan de voeten van Keizer *Frederik* en smeekte hem om genade en ontheffing van den rijksban. Honderd jaren na het verblijf van Keizer *Frederik Roodbaard*, binnen de muren van Erfurt, hield [illegible] nen van Duitschland, zijn laatsten rijksdag te Erfurt en wel in het jaar 1289. Hij toog den 14den december de stad binnen, om insgelijks aldaar het Kersfeest in het beroemde Peterklooster te vieren. Erfurt werd het tooneel van schitterende feesten, van welke de overlevering nog een aantal bijzonderheden bewaard heeft. Vele tijdgenooten zullen zich het congres nog herinneren, dat *Napoleon* daar in het jaar 1808 gehouden heeft, het tijdstip van zijn grootsten luister.

ENGELAND.

Londen, 12 *jan.* Gisteren vond een zonderling geval plaats op den Eastern Counties Railway. Twee heeren reisden in een rijtuig der tweede klasse, toen op een der stations tusschen Londen en Colchester, ook eene elegant gekleede dame er binnen stapte, die omstreeks 26 jaren oud scheen te zijn; zij had een kind, blijkbaar niet ouder dan een paar maanden, op den arm. Zij gaf voor, in een rijtuig der eerste klasse gezeten te hebben, doch vermits zij daar geene reisgenooten had en zich onwel gevoelde, ging zij in dit rijtuig der tweede klasse over. Een der heeren, bij toeval een chirurgijn zijnde, vroeg naar de kenteekenen harer ongesteldheid, doch zij ontweek zulks en gaf als voorname oorzaak op, zwakte en vermoeijenis van het reizen. Men bewees haar toen natuurlijk alle oplettendheid en na eenigen tijd gaf zij hare vrees te kennen dat zij uit zwakheid het kind zou laten vallen, dat daarop beurtelings door beide heeren in den arm genomen werd. Aan het eerstvolgend station ging [illegible] om rond te zien naar een knecht, die haar aldaar met een rijtuig zou wachten. Een der heeren had ondertusschen het kind in den arm, terwijl de andere zorg droeg voor zijne bagage. Maar de dame kwam niet terug en iedere nasporing bleef vruchteloos, tot groote ontsteltenis van den aldus belasten heer. Na eenige overweging bragt hij het kind ten huize van een zijner nabijwonende vrienden, wiens echtgenoote tusschen de kleeding van het kind twee banknoten, ieder van £ 10 (*f* 120), vond, alsmede een brief, waarin verzocht werd, dat men aan het kind alle mogelijke zorg zou wijden, met de mededeeling, dat men gewis niet anders zou handelen, indien men de angst en de omstandigheden der moeder kende; voorts met bijvoeging, dat, indien door middel van eene advertentie in de *Times*, het adres werd opgegeven waar het kind zich bevindt, alles ten slotte te regt zou komen. Het kind was zeer kostbaar gekleed.

— De bladen uit de Vereenigde Staten deelen berigten van de Plata-rivier mede, die tot de laatste dagen van october loopen. Zij bevestigen het vroeger ontvangen berigt over de aftreding van *Rosas*, doch voegen er bij, dat de Argentijnsche Kamer van vertegenwoordigers hem weder volgens oud gebruik verzocht heeft, om toch aan het bewind te blijven, waartoe hij zich voorzeker niet lang heeft laten noodigen.

Het Argentijnsch gouvernement heeft den 19den october eene vrij krachtige nota aan het Oostenrijksche kabinet gerigt, om zich te beklagen over de door dat kabinet gedane erkenning der onafhankelijkheid van Paraguay.

— Jl. dingsdag heeft de heer *Cobden* te Aylesbury eene bijeenkomst van pachters en burgers bijgewoond, welke belegd was om mededeeling te ontvangen van zijne inzigten over den toestand van den landbouw enz. De heer *Cobden* hield eene redevoering, ten betooge, dat de vrije handel en eene hervorming in de staatsuitgaven de onfeilbare redmiddelen uit den tegenwoordigen ongunstigen toestand zijn. Ofschoon Aylesbury in een district ligt, welks bewoners grootendeels van de stellingen des sprekers afkeerig zijn, stond echter niemand op, om hem te bestrijden, en onderscheidene resolutiën, de uitgestrekte handels-vrijheid en de onbeperktste finantieele hervorming ten onderwerp hebbende, werden zonder oppositie aangenomen. De heer *d'Israeli*, de kampvechter der protectionisten, was door den heer *Cobden* uitgenoodigd, om deze vergadering bij te wonen, doch had zulks geweigerd. Bij deze gelegenheid waren 1000 à 1200 personen opgekomen.

— Bij eene jl. donderdag te Stafford gehouden protectionistische meeting zijn grove ongeregeldheden voorgevallen. Verscheidene aanwezigen, en voornamelijk lord *Talbot*, zijn in de zaal en bij hun vertrek door het gepeupel uitgejouwd. Het heeft zich zelfs groote gewelddadigheden veroorloofd. In het hôtel, waar lord *Talbot* was afgestapt, is het volk binnengedrongen en heeft er groote verwoesting aangerigt, terwijl lord *Talbot* zelf een hagelbui van steenen heeft moeten doorstaan. Pachters, die van de vergadering terugkeerden, zijn bij het spoorweg station door de rustverstoorders aangetast, en meer dan 100 personen zijn bij deze ongeregeldheden min of meer ernstig gekwetst.

— Gisteren hebben de beide schepen, die naar de Behring-straat worden uitgerust, eene groote hoeveelheid meel en buskruid aan boord genomen. Dat zij zooveel kruid medekrijgen, is daaraan toe te schrijven, dat men beproeven wil het ijs op groote schaal te laten springen. Sommigen waren van meening, dat men het ijs met stoom kon breken, doch dit wordt door deskundigen in de noordpool-streken toch niet afdoende beschouwd. Men heeft hier eene proef genomen met den volgenden uitslag: Eene stoomkolom werd gerigt tegen een stuk ijs van 2 voet 6 [illegible] werd tegen het ijs gedreven uit eene buis van een duim in diameter met eene drukking van 40 pond; in 55 seconden werd het ijs doorboord.

Er zijn in de laatste dagen te Woolwich ook vele proeven met kleine schroefstoombooten genomen.

— Met het einde van het jaar 1844 telde men hier te lande 2148 mijlen spoorwegen, gereed ten gebruike; hierbij kwamen in 1845, 293 mijlen, in 1846, 595 mijlen, in 1847, 780 mijlen, in 1848, 1191 mijlen, zoodat deze nationale werken, ondanks al de staatkundige stormen van den tijd, voortgingen, en in 1848 zelfs het aanzienlijkst bedrag der jongste jaren vertoonen. Op al deze lijnen telt men thans 53,000 menschen aan het werk; en bovendien zijn er nog wel 200,000 aan de onvoltooide linien aan den arbeid, welke arbeiders, over het algemeen, beter betaald en onderwezen worden dan eenige andere.

BELGIE.

Brussel, 13 *jan.* De zitting der Fransche Wetgevende Vergadering van gisteren was onbelangrijk wat hare resultaten betreft, maar niet wat het ministerie aangaat, daar dit eene nieuwe nederlaag heeft geleden.

Ten eerste geroepen om te beslissen over de quaestie of zij de oude zaal van de Kamer van Afgevaardigden voor hare eigene zittingen in gebruik zoude nemen, heeft de vergadering besloten de zaak te laten zoo als zij was en de voorstellen der commissie verworpen. Ongetwijfeld is zij van oordeel geweest dat bij zulk eenen zeer provisioneelen toestand, ook [illegible] provisioneele zaal voldoende moest zijn.

Vervolgens is zij overgegaan tot de quaestie der speciale wetten voor Algerië en hier heeft het ministerie op nieuw eene nederlaag geleden. Niettegenstaande al de moeite die de heer *d'Hautpoul* zich gaf, die aan de regering het nemen van het initiatief en de gereedmaking der wetten wilde voorbehouden, heeft de vergadering met eene groote meerderheid beslist, dat zij uit haren boezem eene commissie van 15 leden zoude verkiezen, die belast zoude worden met het in gereedheid brengen dier wetten.

De tegenwerking tusschen de vergadering en het Elysée schijnt dus van dag tot dag grooter te worden. De uitdrukkingen die aan de heeren *Fould* en *Rouher* worden toegeschreven, ten opzigte der volksvertegenwoordiging, waaraan men, zoo als zij gezegd zouden hebben, een einde moest maken, hadden de verbittering zeer vermeerderd. De heer *Fould* heeft in de conferentiezaal ten sterkste tegengesproken dat hij die woorden gebezigd heeft, maar men beweert dat zij door conservatieve leden gehoord zijn, en schoon zij gisteren, zoo als men had aangekondigd, geene aanleiding hebben gegeven tot interpel-

laliën, zoude het niet onmogelijk zijn, dat zij op een der volgende dagen een tribune-incident uitlokten.

Men gevoelt, dat bij die verwarring en tegenstrijdigheden, allerlei geruchten blijven loopen van *coups d'Etat*, met meer of minder aannemelijke bijzonderheden. Een blad verzekert echter, dat alle plannen daaromtrent verdaagd zijn tot na de stemming over de wet, waarbij het getal der nationale garden te Parijs tot 30,000 zal verminderd worden. Men zoude het dan zóó schikken, zegt dit blad, dat de opinie der meerderheid van die 30,000 man, niet die van de meerderheid der vergadering was, terwijl men zoude handelen gesteund door die militie en te gelijkertijd door het leger. Wij hechten evenwel volstrekt geen geloof aan die geruchten.

De bijna algemeene afkeuring die het wets-ontwerp op de verhooging der soldij van de onder-officieren in de bureaux ontmoet heeft, schijnt, zoo als ligtelijk te voorzien was, het Elyseé zeer verstoord te hebben. Van de 15 leden der commissie zijn er 12 tegen, en slechts drie vóór het voorstel. Deze uitslag schijnt eene andere nederlaag voor het ministerie te kunnen doen voorzien, bij een nieuw ontwerp dat eerlang zal worden aangeboden en hetwelk betreft de aanvrage van een crediet van 500,000 francs voor de onderwijzers op de lagere scholen. Men zoude daarin, even als in het voorstel tot verhooging van de soldij der onder-officieren, een politiek doel zien en tevens eene poging om zich populair te maken, en men gelooft dat de vergadering, zoo het wordt aangeboden, hetzelve om die reden zal verwerpen.

Men zeide gisteren dat de verkiezingen voor de vervanging der veroordeelden van Versailles verdaagd waren tot den eersten maart.

De expeditie naar la Plata, die sedert twee dagen door alle bladen als stellig werd aangekondigd, zal niet plaats hebben. De *Constitutionnel* zegt, dat alles wat daaromtrent verhaald werd, onjuist is. Het *Bulletin de Paris* meldt, dat men van de geprojecteerde expeditie heeft afgezien, tengevolge van diplomatieke verwikkelingen. Wij staan echter voor dit feit niet in, daar het door de half-officiëele bladen, de *Moniteur du Soir* en de *Patrie*, niet wordt bevestigd.

Gisteren sprak men nog van eene verandering in het kabinet. Dit is echter slechts een gerucht.

Men verzekert dat de President der Republiek gisteren het officiëele berigt heeft ontvangen, dat de Koningin *Isabella* zich in gezegende omstandigheden bevindt.

Particuliere berigten uit Marseille en Rome van gisteren avond, melden, dat de Paus eerstdaags in laatstgenoemde stad zal terugkomen. Daarenboven houden zij in, dat een gedeelte der expeditionnaire [illegible] naar Frankrijk zal worden teruggeroepen, alsmede vier generaals, die zich daarbij bevonden, de heeren *Niel*, generaal der genie, *Thiry*, generaal der artillerie, *Mollière*, brigade generaal, en *Thinant*, chef van den staf. Deze vermindering van het bezettingsleger versterkt het berigt der terugkomst van den Paus, want men weet, dat de H. Vader als voorwaarde daarvan gesteld had, zoo al niet de geheele ontruiming van Rome door de Fransche troepen, dan ten minste eene groote vermindering van het bezettingsleger.

Bijzondere berigten uit Turijn behelzen, dat de Sardinische Kamer van Afgevaardigden in hare zitting van den 8sten januari een wets-ontwerp heeft aangenomen, waarbij aan het ministerie eene bill van indemniteit werd toegestaan, wegens de invordering der belastingen zonder magtiging der Kamers, gedurende de maand december 1849, en hetzelve geautoriseerd wordt om in de behoeften te voorzien tot de maand april van de loopende dienst.

De commissie belast met het onderzoek van het ontwerp der regering betreffende de regeling van de wet op de verkiezingen, heeft in dezelfde zitting haar rapport uitgebragt. Zij concludeert tot de aanneming van het ontwerp.

— De militaire en civiele gouverneur der Venetiaansche provinciën, *von Puchner*, heeft bekend gemaakt dat, te rekenen, van 1 januari 1850, het eiland St. Giorgio Maggiore tot vrijhaven verklaard, en alzoo het verkeer met alle niet gemonopoliseerde havens geheel vrij is. Uiterlijk tot den 15den dezer maand moeten de kooplieden eene naauwkeurige opgave inleveren van de in hunne magazijnen opgeslagen koopwaren.

De buitenlandsche goederen, waarvan de invoer in Oostenrijk tegen tol wordt toegestaan, kunnen aan den wettigen tol onderworpen worden, terwijl de termijn van betaling een, daarmede overeenkomstig uitstel ondergaat. Van den tol zijn vrij: 1o. alle victualiën, welke sedert den 27sten augustus in Venetië zijn ingevoerd; 2o. grond- en industrie-producten der stad en district van Venetië, met uitzondering van die der stoommolens en der suiker-raffinaderijen; 3o. alle uit het Oostenrijksch tolgebied ingevoerde waren; 4o. alle waren welke reeds aan tol zijn onderworpen. Die waren, welke ten gevolge van de instelling der vrijhaven uitgevoerd worden, zijn vrij van den tol van uitvoer. Goederen, welker invoer in Oostenrijk verboden is, worden niet belast, maar moeten uitgevoerd of onder het vrijhaven-district gebragt worden, doch is het klein-handelaren, welke dergelijke waren bij hunne winkels hebben, vergund deze te verkoopen, na betaling van een derde deel van het gewone tolbedrag. De 1sten februari e. k. wordt als de dag bestemd, op welke de tol-grenzen tusschen Venetië en het Oostenrijksch tolgebied zullen wegvallen.

SPANJE.

Madrid, 5 *jan.* In de zitting der kamer van afgevaardigden op heden, diende de heer *Mendizabal* zijn voorstel in, betreffende den verkoop van geestelijke goederen. De progressistische partij deed dit voorstel, ten einde het hare bij te dragen tot regeling der openbare schuld.

De minister van Finantiën verklaarde, namens de regering, dat zij het voorstel niet ondersteunen kon, vermits het vraagstuk weldra aan de orde van den dag zal zijn, waarbij het standpunt, waarop de geestelijkheid staat, aangewezen wordt; de teruggave der nog onverkochte geestelijke goederen moet hieraan ten grondslag liggen.

Na deze verklaring der regering werd het voorstel des heeren *Mendizabal* door de kamer verworpen.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, 14 *jan.* Wij worden door het comité van Spaansche fondsenhouders in Nederland verzocht te melden, dat het langs officiëelen weg door ons ministerie van Buitenlandsche Zaken heeft ontvangen eene mededeeling van den baron *de Grovestins*, den Nederlandschen gezant te Madrid, betrekking hebbende tot de regeling der Spaansche schuld. Op een door dien gezant aan den heer *Bravo Murillo*, minister van Finantiën in Spanje, ter hand gestelde *pro memoria*, is hem door gemelden minister de stellige verzekering gegeven, dat nog in den loop der tegenwoordige zittting een ontwerp van schuldregeling door hem aan de Cortes zou worden aangeboden; dat hij geene algemeene autorisatie daartoe zou vragen, maar dat het geheele ontwerp aan de vertegenwoordiging zou worden aangeboden. De aandrang der Spaansche Koningin-moeder schijnt veel tot dit besluit te hebben bijgedragen. (*Hand.*)

† *'s Gravenhage*, 13 *jan.* Eenige dagen geleden arriveerde alhier, uit Londen, Z. Exc. graaf *Schimmelpenninck*, 's Konings gezant bij het Britsche hof. Men wil weten dat de reden der overkomst van Zijn Hooggeb., gedurende dit gure saizoen, te zoeken is in deszelfs verlangen om de ƒ21,000 welke hij jaarlijks, als landstractement *meer* trekt dan de gezant van Belgie te Londen, onverminderd te behouden; en men vermoedt dat, zoodra de wegen eenigzins practicabeler zullen zijn geworden, ook hunne Excellentiën de baronnen *Fagel* en *Bentinck*, uit Parijs en Brussel met soortgelijke bedoeling zullen overkomen. Intusschen verneemt men met genoegen, dat Z. Exc. de minister van Buitenlandsche Zaken, in overeenstemming met het deswege door den raad van ministers beaamde en door den Koning goedgekeurde besluit, om overbodig opgevoerde diplomatische jaarwedden, ten behoeve van eenige, vooral in het belang van onzen handel te herstellen zendingen, te bekrimpen, onwrikbaar blijft volharden. Er wordt zelfs verzekerd dat welgemelde minister op eene doleantie van voormelden aard, zou hebben herinnerd aan de vraag van den beroemden *Gogel*: »Is het ook zedelijk geoorloofd dat »men van de ingezetenen eens lands lasten heffe, »om een gedeelte daarvan aan anderen weg te schen»ken?"

's Gravenhage, 14 *jan.* Het heeft Z. M. behaagd, bij besluit van den 8sten dezer, den baron *H. F. C. Forstner van Dambenoy*, kolonel bij den generalen staf van het leger en intendant der opvoeding van 's Konings zonen, te benoemen tot ridder met de ster der orde van de Eikenkroon, en zulks bij gelegenheid van het eerst afgelegd examen door Z. K. H. den prins *van Oranje*, als een blijk van Zr. Ms. volkomene tevredenheid over de voortreffelijke wijs, waarop hij de opvoeding der koninklijke prinsen, en meer bepaald die van den prins *van Oranje*, bestuurd heeft.

Bij deze zelfde gelegenheid, en om dezelfde redenen, heeft Z. M. den kapitein jhr. *E. A. O. de Casembroot*, benoemd tot ridder der orde van de Eikenkroon, terwijl het eindelijk den Koning behaagd heeft [illegible] der aanhoudende zorgen, welke hij als onderwijzer aan den Prins *van Oranje* besteedt, te benoemen tot ridder derzelfde orde.

's Hertogenbosch, 12 *jan.* Op het onverwachtst werden de officieren van het 4de regement infanterie, alhier in garnizoen, vereenigd en reikte de heer kolonel bij die gelegenheid aan den 2den luitenant *van Wrangel* zijne benoeming over als ridder van de Eikenkroon, hem door Z. M. geschonken voor zijne reeds viermaal betoonde menschlievendheid in het redden van menschenlevens met eigen levensgevaar, laatstelijk op 22 november 1849, van dat van *Antonie Schuurmans*, welke hij reeds bijna levenloos uit de rivier de Dieze, binnen deze stad, met groote inspanning en eigen levensgevaar, alleen aan land bragt.

Middelburg, 11 *jan.* Men verneemt, dat ook Gedeputeerde Staten van Zeeland, *doch zonder vooraf de Provinciale Staten in dezen te hebben erkend*, de door Z. M. ontslagene districts-commissarissen hebben uitgenoodigd des niettemin hunne betrekkingen te blijven vervullen, en de burgemeesters hebben aangeschreven, met gemelde districts-commissarissen [illegible] naauwelijks gelooven, dat dit gerucht waarheid behelst, echter schijnt het zich te bevestigen. (*Zeeuwsche Ct.*)

Staat der Rivieren in Gelderland enz.

Rapport van 14 januari.

Boven-Rijn.

11 jan. 4 uur n. m. te Oberwesel 5 vt. 0 dm. — Weinig drijfijs.

12 jan., 10 uur v. m., te Coblenz 6 vt. 3 dm. — In den Rijn veel drijfijs. Het ijs in den Moesel vast.

13 jan., 6 uur v. m., te Dusseldorp 5 vt. 8 dm.; gewassen 4 R. dm. — Het drijfijs is vermeerderd.

Waal.

13 jan., 8 uur v. m., te Nijmegen 2,49 el; gevallen 5 N. dm. — Overdekt met drijfijs.

12 jan., 8 uur v. m., te Bommel 0.46 el, gevallen 3 N. dm. — Veel drijfijs.

11 jan., 2 uur n. m., te Gorinchem 1.26 el (laag water). — Drijfijs.

12 jan., 2 uur n. m., te Dordrecht 0.66 el. — Veel drijfijs.

Neder-Rijn en Lek.

14 jan., 8 uur v. m., te Arnhem 1.35 el; gewassen 74 N. dm. — Het ijs heeft zich vastgezet.

13 jan., 8 uur v. m., te Culenborg 2.05 el; gewassen 25 N. dm. — Het ijs heeft zich vastgezet.

12 jan., 8 uur v. m., te Schoonhoven 1.20 el (hoog water). — Overdekt met drijfijs.

11 jan., 8 uur v. m., te Krimpen. — Het ijs vast.

IJssel.

13 jan., 8 uur v. m., te Zutphen 0.68 el; gewassen 18 N. d. — Het ijs heeft zich vastgezet.

11 jan., 8 uur v. m., te Deventer 1.37 el; gevallen 6 N. dm.

12 jan., 8 uur v. m., te Katerveer 0.98 el; gevallen 7 N. dm.

11 jan., 8 uur v. m., te Kampen 0.55 el; gewassen 3 N. dm.

} Het ijs vast.

Maas.

11 jan., 8 uur v. m., te Grave 7.53 el; gewassen 2 N. dm. — Drijfijs.

11 jan., 8 uur v. m., te Heusden 2.53 el; gewassen 2 N. dm. — Drijfijs.

10 jan., 8 uur v. m., te Woudrichem 1.15 el (laag water). — Veel drijfijs.

Mengelwerk.

Varia.

—

's Gravenhage, 10 *januari.*

Wat men ook van de Californische schatten gezegd hebbe, en met grond hebbe kunnen zeggen, zoo moet echter, luidens de Noord-Amerikaansche dagbladen, de balans nog verre weg tegen de gelukzoekers *in massa* zijn, ofschoon velen derzelve grooten rijkdom hebben vergaard. Zoo wordt er b. v. berekend dat er thans 300 schepen in de baai van San Francisco liggen; meerendeels zonder bemanning; dat er 500 schepen uit de Vereenigde Staten naar Californië zijn gezeild, ongewaagd van de stoombooten; dat die schepen 50,000 passagiers hebben vervoerd, terwijl er 50,000 andere lieden den weg over land hebben genomen, zoodat het gansche getal dergenen, die uit de Vereenigde Staten vertrokken, 100,000 zou bedragen; dat de reiskosten, kleeding, levensmiddelen, enz., voor ieder 300 dollars bedragen zouden, eene som uitmakende van 30,000,000 dollars; dat het levensonderhoud van elk hunner 500 dollars jaarlijks bedraagt, uitmakende 50,000,000 dollars, daarbij voegende 200 dollars jaarlijks, als waarde van ieders tijd, dat is 20,000,000 dollars voor allen, zoo bekomt men eene globale som van 100,000,000. Daarbij moet dan nog worden gevoegd dat de verlaten schepen een beduidend verlies zullen opleveren, om niet te spreken van degene die op reis vergaan of beschadigd zijn. De *Boston Traveller* meent, dat 100,000,000 niet meer dan de helft zullen dekken van wat Californië reeds aan de Vereenigde Staten kost. Wat daarvan zij, en aannemende zelfs dat de vermelde ramingen eenigermate overdreven zijn, zoo is het nogtans blijkbaar, dat er menig jaar zal verloopen, alvorens de opbrengsten van Californië bestrijken zullen wat het aan Noord-Amerika heeft gekost. Er kan tot nog toe niet meer dan voor 10,000,000 dollars aan goudzand gewonnen zijn, en daartoe is een en drie vierde jaar noodig geweest.

—

Men leest in den *Manchester Guardian*: »De *Times* meldde laatstelijk dat de Britsche regering in onderhandeling was met de regering van Denemarken, over den koop der Deensche bezittingen en forten op de goudkust van Afrika, met de bedoeling om een einde te maken aan de bemoeijenissen van beambten die hier doelmatige fiscale en commerciëele inrigtingen in den weg staan. Wij zijn thans bij magte om, op ontwijfelbaar gezag, te verzekeren, dat het protocol van een verdrag betrekkelijk den afstand dier forten en bezittingen aan Groot-Brittanje, laatstleden maandag te Londen werd geteekend. Een der voornaamste doeleinden die bij deze overeenkomst worden beoogd, is de bevordering der katoenteelt, waarvoor het klimaat en de grond der goudkust bijzonder geschikt zijn.

[illegible]

Het [illegible] af- [illegible] zeevaart-beperkingen, staat

op het punt van door de Sardinische regering te worden gevolgd. De raad van ministers te Turijn heeft een wets-ontwerp vervaardigd, krachtens hetwelk alle beperkingen, die thans op Britsche schepen, in Sardinische havens binnen loopende, gelegd zijn, zullen ophouden, en de Britsche schepen op volstrekt gelijken voet met de nationale schepen worden gesteld. Het wets-ontwerp zou eerlang aan de Kamer van vertegenwoordigers voorgelegd worden.

De Russische regering beoogt, gelijk men weet, aanmerkelijke veranderingen in haar handelstarief te maken. Naar men verneemt zal de herziening der regten op geene geringe schaal plaats hebben, daar twee derde der artikelen die thans aan inkomende regten onderhevig zijn, bij de nieuwe wet vrij zullen worden toegelaten, en eenige, thans verbodene grondstoffen, tegen een vastgesteld of *ad valorem* bepaald regt zullen mogen ingevoerd worden. Daaronder zal de toelating van ijzer welligt het voordeeligt voor het land zijn. Bij overvloed van erts binnen de grenzen van zijn gebied, leed Rusland gebrek aan gewoon ijzer voor het dagelijksch gebruik.

Uit het verslag der zitting, welke de Eerste Kamer den 28sten december jl. hield, ontwaarde men met genoegen, dat de minister van Finantiën groote bedenkingen had tegen de voorgestelde amortisatie van schuld door uitgifte van muntbiljetten. »In tij»den van rust — zeide Z. Exc. — is dit alles zeer »fraai; maar als de tijden onverhoopt veranderen, »en men in het bezit is van een zoo gereed middel, »als de uitgifte van muntbiljetten, dan is hij be»ducht, dat het tot misbruik zal kunnen leiden." — Het is waarlijk een vreemd verschijnsel, dat het de *regering* is, die waken moet tegen eventuëele misbruiken van wege toekomstige ministers! terwijl een deel der vertegenwoordiging zoo onverklaarbaar blind is voor gevaren, welke geene ervaring van den dag, geene geschiedenis des verledens, aan sommige lieden schijnen te kunnen doen beseffen.

In bovengemelde zitting kondigde de genoemde minister aan, dat de herziening der pensioenwet ten spoedigste een onderwerp der beraadslagingen in den raad van ministers zal uitmaken. Deze herziening zal echter nooit iets anders dan, in meer of mindere mate, tijdverspilling wezen, zoo lang men niet overgaat tot algeheele afschaffing van burgerlijke pensioenen, en het, krachtens volle uitbetaling der jaarwedde, aan iedereen overlaat zelf voor zijnen eigen ouden of ambteloozen dag te zorgen.

De aanstaande zitting van het Engelsche parlement, die in de eerste dagen van februari zal worden geopend, belooft zeer belangrijk te zullen zijn. Het kabinet moet verschillende hervormingen voorslaan, vereenvoudiging in onderscheidene takken van staatsbestuur ten doel hebbende, en waaruit vrij aanmerkelijke bezuiniging voortvloeijen zal. De *Times* deelde laatstelijk een kort overzigt mede van den toestand der schatkist, waaruit blijkt, dat gedurende de negen laatste maanden (van den 5den april af, met welken dag, in Engeland, de nieuwe staatsrekening aanvangt, tot op den 31sten december) de bewerkstelligde bezuinigingen, bij vergelijking met het corresponderend tijdsverloop in 1848, de som van 40 milioen guldens bedragen.

Men kondigt ook hervormingen in het kies-stelsel aan. De *Times* verzekert intusschen, dat dezelve veeleer eene aanvulling zullen wezen der wet van 1832, dan wel nieuwe hervormingen.

Advertentiën.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 15 jan. 1 El 2 Palm 8 Duim; gew. 0 D. gev. 7 D.

De prijs dezer courant is [illegible] drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels ƒ 1.00 en voor elken regel daarboven 20 centen, [illegible] centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.